

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปราย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์อยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ/ตำแหน่ง มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีของการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 19 ตำบล จำนวน 163,844 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์, 2559, ไม่มีเลขหน้า)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน คือ ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น จึงแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555, หน้า 148) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามตำบลต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

1.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 20 คน ได้แก่ ข้าราชการการเมือง จำนวน 5 คน พนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ข้าราชการอื่น จำนวน 5 คน ประชาชนทั่วไป จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะของแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended Question) แบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถาม 2 แบบซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ สถานภาพทางสังคมโดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ แบบสอบถามได้มีการตรวจสอบคุณภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 ส่วนแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างโดยกำหนดประเด็นหรือข้อความคำถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล กรณีแบบสอบถามผู้วิจัยทำหนังสือจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีการจดบันทึกและบันทึกเทปไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในกรณีข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test Independent

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ/ตำแหน่ง วิเคราะห์โดยใช้ F-test

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อหาข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และส่วนมากเป็นประชาชนทั่วไป
2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจน การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ

2.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปฏิบัติต่อผู้รับบริการด้วยความสุภาพอ่อนโยน มีความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในหลักศีลธรรมและจริยธรรม และมีจิตสำนึก ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บภาษีและจัดสรรงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม รวมทั้ง การบริหารงานมุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก และกระบวนการทำงาน เปิดเผย ตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชน ผู้บริหารงาน และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังและนำข้อเสนอแนะข้อร้องเรียนจากผู้มีส่วนได้เสียไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการกุศลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และพร้อมที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยความเต็มใจ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และการให้บริการต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่าง อีกรั้งการจัดอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความเหมาะสมและทันสมัย และผลที่ได้รับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหมาะสมกับเวลาและงบประมาณที่ลงไป

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามอาชีพ/ตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์

แต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม ซึ่งกระบวนการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ มีจัดทำประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ทั้งนี้ ควรจัดทำข้อบัญญัติที่ทันสมัย และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติผ่านเว็บไซต์และเฟสบุ๊คของหน่วยงาน 2) ด้านหลักคุณธรรมมีการบริหารงานตามหลักคุณธรรม พนักงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความสุภาพและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ทุกกลุ่ม เพื่อให้ได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ควรจัดให้มีการจัดประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกชุมชนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารตามหลักคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านหลักความโปร่งใส มีการบริหารงบประมาณและการจัดทำโครงการต่างๆ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบหรือตรวจสอบการใช้งบประมาณประจำปี และการเปิดเผยต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณชนควรมีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง และควรรักษามาตรฐานในเรื่องความโปร่งใสตรวจสอบได้ให้อยู่ในเกณฑ์ดีต่อไป 4) หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมสภา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 5) หลักความรับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำโครงการ/กิจกรรมหรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่กำหนดไว้และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รับฟังปัญหาของประชาชนและพร้อมที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ ควรปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทเต็มเวลาและควรมีการบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงหรือกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนดำเนินงาน อย่างชัดเจน เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและใช้ทรัพยากรและงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงมีการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่และควรมีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรการบริหารอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านหลักความคุ้มค่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมือง ที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหาร ข้าราชการการเมืองและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงานขององค์กรประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนิต เดชทรัพย์

(2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทั้ง 6 หลัก เพราะว่าทั้งผู้บริหาร พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานได้ดีมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงานขององค์การประสบความสำเร็จตาม เป้าหมาย และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ สุพจน์ เจริญขำ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัด กำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ บริหาร ส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการศึกษาด้านหลักนิติธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการ ออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกข้อบัญญัติ และเทศบัญญัติและให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น รวมถึงมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ โดยทั่วถึง อีกทั้งยัง มีการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนแล้วเร่งดำเนินการ ทำให้ได้รับการยอมรับจาก ประชาชน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพฑูรย์, พระ รตนิโก (ศรีวิชา) (2556) ซึ่ง ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า หลักนิติธรรม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การบริหารงานตาม กฎหมายข้อบังคับต่างๆด้วยความถูกต้องความดีงามเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม

2.2 จากผลการศึกษาด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปฏิบัติต่อผู้รับบริการด้วยความสุภาพ อ่อนโยนและการบริหารงานได้รับการยอมรับในด้านความยุติธรรมและความเป็นธรรมจากประชาชนทั่วไป ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพจน์ เจริญขำ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ผล การศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความเที่ยงธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรม และจริยธรรม

2.3 จากผลการศึกษาด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีการบริหารงบประมาณและการจัดทำโครงการต่างๆ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ รับทราบหรือตรวจสอบการใช้งบประมาณประจำปี และการเปิดเผยต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ยังมีข้อเสนอแนะใน เรื่องข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาส วรณทอง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การบริหารงานของเทศบาลตำบลนาคู ให้ ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน พรอมที่จะได้การตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา

2.4 จากผลการศึกษาด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมสภา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรินทร์ธร ศิริกุล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานและประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพฑูรย์, พระ รตนิโก (ศรีวิชา) (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักการมีส่วนร่วมในระดับมากที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องการบริหารงานและกิจกรรมต่างๆ การสรุปรายงานอย่างเปิดเผยต่อ สาธารณะมีความถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดสามารถตรวจสอบได้นโยบายการบริหารงานมีความชัดเจนไม่ซับซ้อนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.5 จากผลการศึกษาด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำโครงการ/กิจกรรมหรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่กำหนดไว้และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อีกทั้ง รับฟังปัญหาของประชาชนและพร้อมที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยความเต็มใจ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ถนัด เดชทรัพย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรินทร์ธร ศิริกุล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก รายงานแสดงผลการดำเนินงาน ผลดี และผลเสียรวมถึงปัญหาและอุปสรรค ให้ประชาชน รับทราบ และเรียกดูข้อมูลได้ตลอดเวลา บันทึก ขอร้องเรียน / ร้องทุกข์ และมีการรายงานผลการ ดำเนินการเกี่ยวกับขอร้องเรียนนั้นให้ประชาชนหรือ ผู้ร้องเรียน/ร้องทุกข์ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนา / ปฏิรูปงานขององค์กรเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

2.6 จากผลการศึกษาด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนดำเนินงาน อย่างชัดเจน เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและใช้ทรัพยากรและงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ วรากร พุฒิพงศ์พะยอม (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโนนแดง มีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ

โนนแดง จังหวัดนครราชสีมาเป็นไปอย่างคุ่มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ อปท. ตั้งเป้าหมายไว้ ผลการปฏิบัติงานของ อปท. จึงสร้างความพึงพอใจ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ มีการอภิปรายผล ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยที่เพศหญิงมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เป็นเพราะเพศเป็นปัจจัยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงอาจมีความรู้ความเข้าใจเรื่องธรรมาภิบาลมากกว่าเพศชาย จึงทำให้ความคิดเห็นประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร พุฒิพงศ์พะยอม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโนนแดงที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน เนื่องจาก เพศมีผลต่อต่อความคิดเห็นเรื่องสภาพการบริหารงานโดยที่เพศหญิงสนใจและมีความละเอียดในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ได้มากกว่าเพศชาย

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยที่ประชาชนช่วงอายุ 18-30 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดี มากกว่าช่วงอายุอื่นๆ ข้อสรุปเช่นนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีช่วงอายุต่างกัน อาจได้เข้าไปร่วมกับการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงานและกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ทั้งนี้เนื่องจาก หลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรต่างๆ ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนที่มีอายุในช่วงอายุ 18-30 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนในยุคสมัยใหม่ที่มีความสนใจเรื่องการบริหารของภาครัฐโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ผลการศึกษาจากการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามอายุในครั้งนี้ แตกต่างจากผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามอายุของงานวิจัยอื่นๆ ที่ได้ศึกษามา

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างๆ ได้เข้าใจและรับรู้หลักธรรมาภิบาลอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อสรุปเช่นนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพจน์ เจริญขำ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอเขาฉกรรจ์บุรีรัมย์ จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชน มีทัศนะโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตาม

อาชีพ/ตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่ใช้ยึดถือเพื่อปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมในทุกอาชีพ/ตำแหน่ง เช่นเดียวกัน จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ข้อสรุปดังกล่าว ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพฑูรย์, พระ รตนิโก (ศรีวิชา) (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จึงนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านหลักนิติธรรม กระบวนการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ มีจัดทำประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ทั้งนี้ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำข้อบัญญัติที่ทันสมัย และมีควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น ผ่านเว็บไซต์และเฟสบุ๊คของหน่วยงาน เหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาส วรณทอง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ด้านหลักนิติธรรม เทศบาลจัดทำเทศบัญญัติที่ถูกต้อง เป็นธรรม มีอิสระในการจัดทำเทศบัญญัติกฎหมาย มีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับชุมชนให้มากที่สุด ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงมหาดไทย (สุดจิต นิमितกุล, 2543, หน้า 24) ซึ่งกล่าวว่า องค์กรประกอบในการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย เน้นด้านการบริหาร การปกครอง การพัฒนา และการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นสายงานที่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบโดยตรง อาทิ การดำเนินงานตามหลักนิติธรรม พัฒนาปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยเป็นธรรม

4.2 ด้านหลักคุณธรรม การบริหารงานตามหลักคุณธรรม พนักงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความสุภาพและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม เพื่อให้ได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้ ควรจัดให้มีการจัดประชุม เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกชุมชนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารตามหลักคุณธรรมอย่างต่อเนื่องเหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย (สุดจิต นิमितกุล, 2543, หน้า 24) ซึ่งกล่าวว่า การส่งเสริมความเป็นธรรม และความเสมอภาค มีการกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ชัดเจน

4.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีการบริหารงบประมาณและการจัดทำโครงการต่างๆ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบหรือตรวจสอบการใช้งบประมาณประจำปี และการเปิดเผยต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณชน ควรมีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง และควรรักษามาตรฐานในเรื่องความโปร่งใสตรวจสอบได้ให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีต่อไป เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานข้าราชการพลเรือนที่เป็นผลมาจากการประชุม ประจำปี ระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2542 (กัลยา เนติประวัตติ, 2544, หน้า 11-13) ซึ่งกล่าวว่า หลักความโปร่งใสเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของ

องค์กร ทูทวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4.4 หลักการมีส่วนร่วม มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การร่วมรับฟังและสังเกตการณ์การประชุมสภา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติ สำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์, 2543, หน้า 3-12) ซึ่งแนวทางที่หน่วยงานราชการถือปฏิบัติด้านหลักความมีส่วนร่วม (Participation) โดยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็นการไต่สวนสาธารณะการประชาพิจารณ์และแสดงประชามติ

4.5 หลักความรับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำโครงการ/กิจกรรมหรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่กำหนดไว้และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รับฟังปัญหาของประชาชนและพร้อมที่จะแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ ควรปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทเต็มเวลาและควรมีการบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานข้าราชการพลเรือนที่เป็นผลมาจากการประชุม ประจำปี ระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2542 (กัลยา เนติประวัตติ, 2544, หน้า 11-13) ซึ่งกล่าวว่า หลักความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสาระหนึ่งในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ซึ่งในระดับองค์กร จะเป็นการกำหนดให้องค์กรมีความรับผิดชอบต่อทุกระดับ มีความชัดเจนและมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จรณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบต่อ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย องค์กรประกอบในการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย(สุดจิต นิमितกุล, 2543, หน้า 24) ซึ่งกล่าวว่า การสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นการดำเนินงานบางอย่างไปให้องค์กรท้องถิ่นใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด หรืองานบางอย่างก็ต้องแปรรูปให้ออกชนดำเนินงานแทน

4.6 ด้านหลักความคุ้มค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนดำเนินงาน อย่างชัดเจน เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ให้ซ้ำซ้อนและใช้ทรัพยากรและงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงมีการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่และควรมีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรการบริหารอย่างสม่ำเสมอ เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2542 ที่มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์, 2543, หน้า 3-12) ซึ่งระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล ด้านหลักความ

คุ่มค่า (Value of Money) เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมจรรยาให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน และสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงมหาดไทย องค์ประกอบในการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย(สุดจิต นิमितกุล, 2543, หน้า 24) ซึ่งกล่าวว่า ความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานจะต้องรับการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้กับการทำงาน และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องของที่ดินอันเป็นที่สาธารณประโยชน์ มากกว่านั้น ควรมีการจัดทำข้อบัญญัติที่ทันสมัยสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ เพื่อสอดคล้องกับการบริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ว่าหลักหลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้นโดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควร มีการบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงหรือกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินภารกิจด้านต่างๆ และเพื่อการมีความรับผิดชอบร่วมกัน หรือมีการดำเนินภารกิจบางอย่างที่ต้องมีการดำเนินการร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่นๆ อาจจะมีการดำเนินการในลักษณะที่เป็นสัญญาการร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อการบริหารภาครัฐในหลายมิติ (ปทาน สุวรรณมงคล, 2558, หน้า 28-31) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มิติภาคประชาชน กล่าวคือ การทำให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็วมากขึ้นอันเป็นผลมาจากการปรับรื้อกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ (deregulation) ทำให้มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการ และภาครัฐได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เช่น การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็วตลอดเวลา อีกทั้งยังสอดคล้องกับความหมายของธรรมาภิบาลของ พรนพ พุกกะพันธ์ (2545, หน้า 78) ที่ได้กล่าวว่าธรรมาภิบาล เป็นผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมซึ่งบุคคลหรือสถาบันทั่วไป ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานประโยชน์ที่หลากหลาย ที่ขัดแย้งกันได้

1.3 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันเป็นเรื่องสาธารณะ ควรมีการแจ้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องสาธารณะให้มีการเผยแพร่ในหลายช่องทางผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น เว็บไซต์และเฟซบุ๊กของหน่วยงาน เป็นต้น เพื่อสอดคล้องกับเรื่องความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อการบริหารภาครัฐในภาครัฐ

และมติภาคประชาชน (ปทาน สุวรรณมงคล, 2558, หน้า 28-31) กล่าวคือ ในมติภาครัฐ ช่วยทำให้ระบบราชการเป็นระบบเปิดและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางมีส่วนร่วมในการบริหารภาครัฐอย่างหลากหลายและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งในอดีตระบบบริหารภาครัฐมักเป็นระบบที่ปิดโดยประชาชนไม่รู้ข้อมูลข่าวสารในการบริหารงานของภาครัฐจึงถูกพิจารณาว่าไม่เปิดเผยหรือเป็นความลับ หากเมื่อมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ทำให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของภาครัฐและให้สิทธิแก่ประชาชนในการยื่นขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยภาครัฐได้ อีกทั้งยังมีการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่างๆ เช่นเอกสารหรือเว็บไซต์ของหน่วยงานเป็นต้นและประชาชนยังมีช่องทางในการร้องเรียนการเสนอความคิดเห็นผ่านทางช่องทางต่างๆ ของรัฐอีกด้วย ส่วนมติภาคประชาชน คือ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐได้มากขึ้นเนื่องจากระบบราชการได้เปิดกว้างมากขึ้นอันเป็นผลมาจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ทันต่อสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความชัดเจน และครอบคลุม เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชน

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบต่างกัน ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์